

Ропство, женидба и смрт зетског владара Јована Владимира 1016 – Радован Бећировић

1. У Бугарског Цара Самуила
2. На удају шћер стасала била
3. Као горска из планине вила.
4. Каква бјеше принцеза бугарска;
5. Црња јој је коса од угарка,
6. Какве женске и каквога фиса -
7. Пером би јој по образу писа.
8. Не зна шта је обмана и лажа, ■
9. Кад говори све се преобража.
10. Стид је јести, непристојно сјести,
11. Не видиш јој ништа нако лице,
12. Шћер велике Бугарске Царице.
13. Често шћаше из царскога двора
14. Кроз пашњаке поћи до извора,
15. Воде пити и лице умити,
16. У марами и у опанцима
17. И пјевати са чобаницама.
18. Цвијет бере те вијенце плете,
19. Облакове гледа како лете,
20. Све се стици славе и сујете
21. Самуила, бугарскога цара.
22. Није шала шћер царева бити,
23. Почеше је властела просити,
24. Она на њих не окреће главу,
25. Презире им господство и славу
26. И одбија царева принчеве,
27. А не пита оца ни стричеве,
28. Има накав ђаво те јој смета,
29. Већ изброји осамнаест лета
30. И било је великијех људи,
31. За Косаром хоће да полуди.
32. Зборили су стари Македонци:
33. „Шта би ово Косари ђевојци,
34. Ил' је мудра или мало луда
35. Те јој ђаво не да да се уда,
36. И шта ово срећу њену кочи
37. Може ли се отићи од очи?“
38. Но кад Цару додијаше просци
39. Он говори Косари ђевојци:
40. „Удаји се или некуд бјежи,
41. Каква сметња на души ти лежи,
42. Шта ли мислиш, у што ли се надаш,
43. И шта радиш те се не удаваш!
44. Цара нећеш да свијетом владаш!
45. Ил' те сине оставила памет,
46. Ил' си Богу учинила завјет
47. Да останеш у хришћанској вјери
48. Као што су многе царске шћери,
49. Да се мучиш и да душу течеш
50. Шћери моја - треба да ми речеш“.
51. Косара му одговарат поче:
52. „Опрости ми мој велики оче.
53. Стид је мене с тобом говорити,
54. Али ћу ти срце отворити.
55. Зашто ће ми дворови и царство -
56. И мрав има своје достојанство,
57. Зашта ће ми дворови и круне
58. То понесе вјетар ако пуне!
59. Нема више муке за чока,
60. Но бит богат цијела вијека.
61. Ја нећелом, а на беспослици,
62. Посјећам ти сужње у тамници
63. Па сам срце закопала моје
64. У тавницу међу сужње твоје.
65. Има тамо јунак у окове
66. И рекоше Јован да се зове,
67. А однекле из државе Зете
68. И запао у окове клете;
69. Па ме даруј на коме јунаку
70. Да живимо у светоме браку,
71. Јер у срећи нема више среће
72. Но брак који личи на прољеће,
73. Ту су кључи земаљскога раја
74. Ђе два срца једна душа спаја.
75. Ако ћеш ми сужња поклонити
76. И окове његове сломити,
77. Волим узет свезанога лава,
78. Но мрцину да на благу спава.
79. Поклони ми сужња из окова
80. Да се прича докле је вјекова,
81. Да је једна словенска принцеза
82. Вјерила се за сужња из веза'.
83. То ако ми нећеш дозволити
84. Ја ћу ти се са куле сломити,
85. Или скочит' у воду Марицу,
86. А он нека струне у тавницу“.
87. Цар се на те ријечи смилова
88. И Јована пушти из окова
89. И Косара постаде Књегиња,
90. Јован владар зетски и светиња,
91. Да благује у вјечноме сану
92. У староме граду Елбасану.
93. После црне битке код Румије
94. Цар Симеун напречац умрије,
95. Но Владислав, царевићу млади,
96. Са старијем братом у завади
97. Закла свога брата у спавању,
98. Око круне пукла муња на њу.
99. Но он има Владимира зета
100. У кога је Књажевина Зета,

101. Па то цару Владиславу смета.
102. Рад би био Зету покорити,
103. Ал' Јовану треба врат сломити
104. Па га зове у Пријеспу града,
105. Кад да дође, кад да му се нада.
106. Зове зета да дође у гости
107. И да зближе двије народности,
108. Хоће с тијем сумњу да укрије
109. На вечери - зета да убије!
110. Кад је Јован добио поруку
111. Шћаше поћи у грљупи вуку,
112. Но му вели госпођа Косара:
113. „Дај се прођи бугарскога цара,
114. Он је са мношвом рођен и пораста -
115. Ништа њему витешко не баста.
116. То цар није, но братоубица,
117. Тамо ти је сигурна гробница -
118. Владимир је лукава лисица.
119. Он би Зету да присвоји себе,
120. Али прво да убије тебе.
121. Брат је мене, а тебе је шура,
122. Али он се у свашто утура.
123. Не Јоване, погинуо ка си,
124. Бога нема главу да ти спаси,
125. Само да те до руку докучи,
126. Послушај ме и цару поручи;
127. Срамота је жена да те учи
128. Да не иде бољи код горега,
129. А ти ако отиђеш код њега
130. Црна ће ти погибија пући -
131. Више нећеш долазити кући.
132. Он у лажи самог себе тражи
133. За њ'га веза родбинска не важи,
134. Но се прођи Бугара целата,
135. А мојега рођенога брата
136. Крвавијех руку до лаката!
137. Ја знам шта је уживати царски,
138. Ту се ради највише погански.
139. Ко не иде с владајућом кликом
140. Они њега зову издајником,
141. А вјера је срество и тактика
142. За зликовца и вјероломника.
143. Није тебе живот на одмету -
144. Убиће те и посвојит Зету.
145. Тај крст његов од дрвета тисе
146. Што на њему свете мошти висе,
147. Што ти шаље ради вјере тврђе,
148. Ту ти нема ослонца ни тврђе.
149. Крст ти шаље у Божије име,
150. Али ће ти крв попити с њиме.
151. Ти то дрво на ватри изгори,
152. А Бугару цару одговори:

153. - Не помаже твоје политика -
154. Вјере нема у вјероломника!”
155. Тако ова бугарска одива,
156. Мучила се колико је жива
157. Да га спаси од сигурне смрти -
158. Стари људи били су задрти.
159. Ар му бјеше послушати жену,
160. Но отоле за Бугарску крену
161. И са њиме госпођа Косара,
162. У Пријеспу, код лажнога цара.
163. Би преварен на крст и свијећу,
164. Дадоше му отров у Причешћу.